

## Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

### 1980

Vragen van de leden **Eijssink** (PvdA), **Hachchi** (D66) en **Jasper van Dijk** (SP) aan de minister van Defensie over *het bericht «Defensie krijgt «export-admiraal»* (ingezonden 24 februari 2012).

Antwoord van minister **Hillen** (Defensie) (ontvangen 27 maart 2012).

#### Vraag 1

Wat wordt het mandaat van de «export-admiraal», een overheidsdienaar, die bedrijven gaat helpen bij de export van defensieproducten? Hoe verschilt dit mandaat van dat van voormalig staatssecretarissen van Defensie die deze taken vervulden?<sup>1</sup>

#### Antwoord 1

De vice-admiraal wordt belast met de coördinatie van de herbelegging van het vastgoed, het oplossen van knelpunten in de materiële exploitatie en de verkoop van overtollig materieel. In verband met de taken op het gebied van de verkoop van materieel zal PCDS Nagtegaal in overleg met de betrokken departementen ook ondersteuning bieden bij de export door de Nederlandse defensiegerelateerde industrie.

De voormalige staatssecretarissen van Defensie waren onder meer eindverantwoordelijk voor het materieelbeleid. Dit betrof het beleid voor de aankoop, instandhouding en afstoting van het defensiematerieel, wapensysteemmanagement en informatievoorziening.

#### Vraag 2, 3 en 6

Is het waar dat de topmilitair zich niet alleen gaat bezighouden met de verkoop van overtollig materieel, maar zich ook meer algemeen gaat inzetten voor het vergroten van de export van Nederlandse defensieproducten?

Zo ja, deelt u dan de mening dat de onafhankelijkheid en integriteit van de «export-admiraal» – en dus de Nederlandse overheid – in het geding kan zijn op het moment dat er opgetreden wordt als zowel vertegenwoordiger van een bedrijf als klant bij datzelfde bedrijf? Zo ja, hoe waarborgt u dan toch die onafhankelijkheid en integriteit? Zo nee, waarom niet?

Hoe verhouden de werkzaamheden van de «export-admiraal» zich tot de exportcontrole op strategische goederen? Bestaat er een risico dat commerciële belangen van de defensie-industrie mede dankzij de werkzaamheden van de «export-admiraal» de overhand krijgen boven de controle op de export

<sup>1</sup> ANP, 22 februari 2012.

van strategische goederen? Zo ja, hoe gaat u dit risico tegen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2, 3 en 6

Uitgangspunt van het bedrijfslevenbeleid van het kabinet is dat de overheid niet stuurt met regels en subsidies, maar dat Nederlandse bedrijven de ruimte krijgen om te ondernemen, te investeren, te innoveren en te exporteren (Bedrijfslevenbrief, 13 september 2011, Kamerstuk 32 637, nr. 15). Ook Defensie is nadrukkelijk betrokken bij het bedrijfslevenbeleid, overeenkomstig de Strategie-, Kennis- en Innovatieagenda (SKIA, 27 mei 2011, Kamerstuk 32 733, nr. 3) en de Defensie Industrie Strategie (DIS, 27 augustus 2007, Kamerstuk 31 125, nr. 1). Zo draagt Defensie bij aan exportbevordering door deelneming aan internationale defensiebeurzen. Bij internationale materieelprojecten bevordert Defensie waar mogelijk de betrokkenheid van de Nederlandse defensiegerelateerde industrie. Defensie heeft belang bij een vitale, innovatieve en concurrerende defensiegerelateerde industrie in Nederland.

Binnen deze kaders zal de vice-admiraal in overleg met de betrokken departementen en het daarmee verbonden onderzoeksveld (bijvoorbeeld TNO, het Nationaal Lucht en Ruimtevaart Laboratorium en het Maritiem instituut) ondersteuning bieden bij de export door de Nederlandse defensiegerelateerde industrie. De defensiegerelateerde industrie is zelf verantwoordelijk voor deze positie. PCDS Nagtegaal zal niet optreden als vertegenwoordiger van bedrijven, dus belangenverstrengeling is niet aan de orde. Uiteraard is het integriteitsbeleid van Defensie ook op hem van toepassing. Als Defensie materieel verkoopt aan andere landen, zijn er kansen voor de Nederlandse defensiegerelateerde industrie om opdrachten binnen te halen voor onderhoud, modificaties en andere aanpassingen aan het materieel. Defensie kan, in samenwerking met het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I), bij de verkoop van het materieel een ondersteunende rol spelen voor Nederlandse bedrijven.

Het ministerie van EL&I is verantwoordelijk voor het verstrekken van vergunningen voor wapenexport. Hierbij werkt dit ministerie samen met onder meer de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het ministerie van Defensie levert desgevraagd advies.

Vraag 4 en 5

Hoe verhouden de werkzaamheden van de «export-admiraal» zich tot die van het minister van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, bijvoorbeeld handelsmissies?

Hoe verhouden de werkzaamheden van de «export-admiraal» zich tot de exportbevorderende activiteiten van het Commissariaat Militaire Productie van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie?

Antwoord 4 en 5

Het ministerie van EL&I houdt zich onder meer bezig met het slechten van handels- en investeringsbarrières, met bedrijvenmissies, economische diplomatie, acquisitie en *matchmaking*, en actieplannen voor kansrijke markten. Hiervoor kan het een aantal instrumenten inzetten. Het betreft onder andere financiële instrumenten, promotionele activiteiten, zoals ondersteuning bij internationale defensiebeurzen en de bevordering van inkomende en uitgaande handelsmissies, exportbevordering en de stationering van attachés in het buitenland.

Daarnaast voert de Commissaris Militaire Productie (CMP) van het ministerie van EL&I twee maal per jaar exportoverleg met de belangrijkste Nederlandse exporteurs van defensiematerieel over hun plannen of kansen. Tijdens het overleg worden ook de activiteiten van EL&I besproken. Hierbij zijn ook Defensie en Buitenlandse Zaken betrokken.

### **Toelichting:**

Deze vragen dienen ter aanvulling op eerdere vragen terzake van het lid El Fassed (GroenLinks), ingezonden 24 februari 2012 (vraagnummer 2012Z03417, zie ook Aangangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 1979).